

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-471-9-30>

FUNCTIONAL COMPONENTS OF FINANCIAL POTENTIAL BEET-SUGAR SUB-COMPLEX

ФУНКЦІОНАЛЬНІ СКЛАДОВІ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ БУРЯКОЦУКРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ

В умовах нестабільного макроекономічного фону в Україні, який має інтенсивні риси деформації фінансових можливостей бурякоцукрового підкомплексу на теренах розгортаючого воєнного конфлікту, вимагає від уряду країни формування дієвої конструкції його фінансового потенціалу. Ця необхідність має об'єктивні причини. Оскільки відтворення фундаменту фінансових відносин при втраченій здатності підприємств бурякоцукрового підкомплексу максимально узгоджувати матеріальні і фінансово-вартісні процеси та забезпечувати пропорційність залучення й використання фінансових ресурсів вимагає адаптивних важелів стабільного фінансового розвитку, тому обґрунтування функціональних складових фінансового потенціалу має відбуватись в безперервному процесі виробництва та відновлення фінансових активів для посилення кінцевого результату. Ця аксіома підсилюється в обставинах євроінтеграції та посилення впливу інноваційних технологій у господарському середовищі, коли фінансові ресурси стають найбільш рухливим економічним активом, окреслюючи конкурентоспроможність суб'єктів бурякоцукрового підкомплексу на внутрішньому та зовнішньому ринках, в динамічному європейському середовищі.

Фінансовий потенціал слід розглядати як найважливіший стратегічний інструмент стабільності фінансово-економічної діяльності суб'єктів бурякоцукрового підкомплексу, оскільки їх існуючий фінансовий контур, частково впливає на загальну фінансову стратегію розвитку аграрного сектора економіки, й тому не дає змоги об'єктивно оцінити резервні можливості використання фінансових ресурсів при співробітництві із європейськими партнерами.

В означеному руслі проблем, провідну роль має формування фінансового потенціалу бурякоцукрового підкомплексу та пошуку шляхів його гармонійного конструювання в системі господарської діяльності. Доцільність розв'язання саме в такому світлі цієї проблематики, зумовлена, з одного боку, векторною переорієнтацією аграрного сектора економіки в напрямку євроінтеграції та забезпечення сталого фінансового розвитку бурякоцукрового підкомплексу, в умовах

жорсткого обмеження накопичення активів та можливостей їх інвестування у виробничий процес, а з іншого – окреслення проблемних аспектів, як у теоретичному, так і в практичному просторі, до теперішнього часу нехтувались і не знайшли повного й чіткого висвітлення в теоретичному базисі сучасної економіки.

Для досягнення, утримання та розширення своїх конкурентних позицій на ринку суб'єкти бурякоцукрового підкомплексу повинні мобільно й адекватно реагувати на всі зміни, які відбуваються в євроінтеграційному середовищі та запроваджувати заходи щодо покращення власної фінансової складової господарської діяльності через механізм розвитку фінансового потенціалу, адаптованого до вимог та стандартів ЄС. У зв'язку з цим необхідно збільшувати обсяги виробництва, раціонально використовувати трудові, виробничі та фінансові ресурси, враховуючи нові потреби суб'єктів бурякоцукрового підкомплексу та найважливіші їхні чинники, а також забезпечувати динамізм розвитку власного фінансового потенціалу (рис. 1).

У ширшому розумінні «потенціал – це засоби, запаси, витоки, що є в наявності й можуть бути використані, приведені в дію для досягнення певної мети, виконання плану, розв'язання завдань, можливості якої-небудь соціальної композиції у певній сфері» [2, с. 88]. Тобто, під поняттями «потенціал», розуміють переважно, наявність у суб'єкта (об'єкта) латентних незримих можливостей, які ще не використані, або наявності певної спроможності здійснювати певні дії у відповідних сферах.

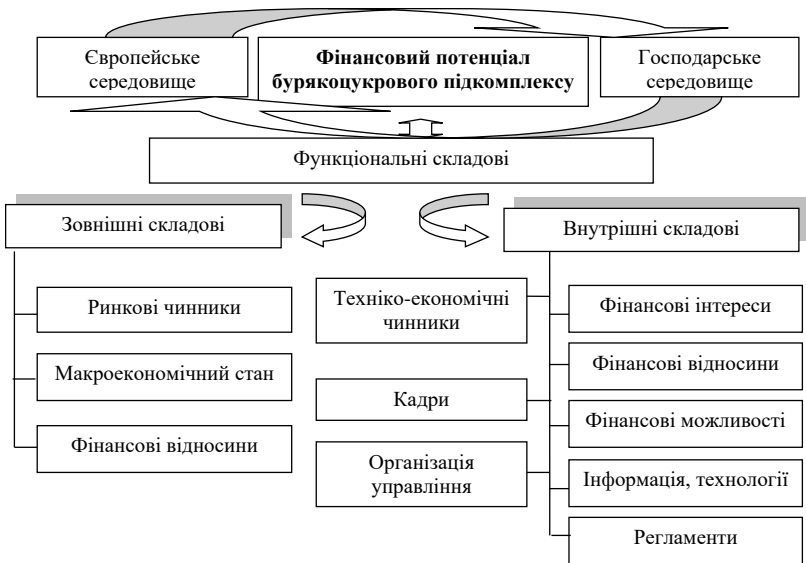

Рис. 1. Функціональні складові фінансового потенціалу бурякоцукрового підкомплексу

Джерело: власні дослідження

Платформою таких переконань стали публікації О.Д. Волкова, в яких стверджується, що робоча сила, предмети та засоби праці як необхідні фактори виробництва та певні сегменти створення нової вартості та продукту розглядаються як певні можливості, що акцентує увагу на їх потенційній природі [1, с. 364]. Для наповнення цього потенціалу всі фактори «мають з'єднатися». Цей постулат є надзвичайно важливим для діагностики і опрацювання підходів щодо виміру та оцінки потенціалу, оскільки екстенсивний динамізм розвитку виробництва відвернув увагу вчених від завдань покращення та дієвості використання вже існуючих та нагромаджених активів.

Фінансовий потенціал беруть участь у фінансуванні виробничо-господарського процесу за певних стратегічних напрямів розвитку бурякоцукрового підкомплексу. За цих умов ресурсний і виробничий потенціали, трансформуються у фінансовий капітал, величина якого є меншою за фінансовий потенціал, так як його обсяг залежить лише від наявних на певний момент часу ресурсів. Водночас, фінансовий потенціал представляє собою сукупність максимально можливого обсягу фінансових ресурсів, тобто ідеальне значення фінансового капіталу при повному використанні всіх наявних у суб'єктів бурякоцукрового підкомплексу можливостей забезпечує кількісні параметри фінансового потенціалу. Тому можна вважати, що фінансовий потенціал перетворюється на фінансовий капітал, коли починає використовуватися.

Певною мірою фінансовий потенціал є важелем, який формує механізм динамічної трансформації ресурсів у результати фінансових відносин суб'єктів бурякоцукрового підкомплексу, і не менш важлива його роль у відтворювальній матеріальних та фінансово-вартісних процесів. У світлі напрямів розвитку фінансового потенціалу бурякоцукрового підкомплексу, окреслюють умови його здатності до генерування бажаних фінансових здобутків та забезпечення різноманітних витоків фінансування.

Закономірним у розгляді функціональних складових фінансового потенціалу бурякоцукрового підкомплексу постає питання: що є бажаними фінансовими здобутками у форматі функціональних складових? Переважно це прибуток, що спричинено наявною практикою та довготривалим пануванням його в економічній теорії як якісного вимірника певного фінансового успіху. Однак нині у економічній теорії широко розглядаються різні види фінансового потоку та обраховані на їх підґрунті критерії та індикатори. Певним чином параметри фінансових потоків замістили параметри прибутку [3, с. 101].

Отже, фінансовий потенціал бурякоцукрового підкомплексу відображає собою складну множину функціональних складових за елементами (матеріальних, нематеріальних та фінансових), які використовуються та можуть бути задіяні для здійснення нововведень, як актив; водночас, залишаючи певні їх обсяги нагромадженими, як резерв чи запас, на майбутні періоди. Таке зорієнтованість функціональних складових фінансового потенціалу є гнучкою та є синтезом таких знакових

характеристик, як «актив», «резерв», «запас». Водночас, фінансовий потенціал не може бути сконструйований через залучення лише елементів за активами. Завдяки властивостям функціональних складових – перекривати, перетворювати, заміщувати, посилювати одне одного, є можливість окреслення їх взаємозв'язку, як одну сукупність. Залучення, кожного окремого елементу функціональних складових, так само як і їх вилучення, змінює параметри фінансового потенціалу на певну дельту, що не є тотожним параметрам окремого залученого чи вилученого елементу із зазначених складових.

Література:

1. Волкова О.Д. Фактори, які впливають на формування та використання власного фінансового потенціалу підприємств. *Економіка: проблеми теорії та практики*. 2008. № 2(24). С. 362–369.
2. Жук Н.В. Ефективність використання ресурсного потенціалу бурякоцукрового підкомплексу Черкащини. *Вісник Харківського національно-технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. 2010. № 97. С. 86–92.
3. Трусова Н.В., Пристемський О.С., Мельник Л.В., Дума В.Л. Фінансові потоки та їх вплив на формування високоліквідних активів підприємств. *Збірник Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2022. №1(45). С. 99–105.